

PUSKÁS ANDREA

JÁTÉKOS SZÓKINCSTANULÁS MOZGÁSSAL ÉS DRÁMAPEDAGÓGIÁVAL AZ IDEGENNYELV-ÓRÁKON

A megfelelő szókincs elsajátítása az idegennyelv-tanulás egyik alappillére. A szókincs megfelelő, hatékony módszerekkel történő tanítása ezért különös figyelmet kap az idegennyelv-tanítás első éveitől kezdve. A szókincs elsajátításáról mindenkinek különböző emlékei és elképzelései vannak. Vannak, akik játékosan sajátították el az új szavakat, de vannak, akiknek szószedetek jutnak az eszükbe, esetleg az idegen nyelvű szavak mechanikus tanulása szótárból vagy pedig hosszú kétnyelvű szószedetek magolása. Ez a gyakorlat, valljuk be, még mindig szerves része az idegennyelv-óráknak. Egyértelmű, hogy elkerülhetetlen a célnyelv szókincsének elsajátítása, viszont egyre inkább fontos, hogy ezeket a szavakat a tanulók játékos formában, hatékonyan sajátítsák el, és olyan tudást szerezzenek, ami maradandó, ugyanis a mechanikusan megtanult szószedeteket a tanulók szinte már másnapra elfelejtik, csupán az ezzel járó kínlődás, sokszor órákig tartó magolás élménye marad meg az emlékezetükben.

A szókincs elsajátítása kapcsán Lynne Cameron hangsúlyozza, hogy a szavak tanulása ciklikus folyamat, az adott szavakkal a tanulónak újra és újra találkoznia kell, minden egyes találkozás során bővítjük a tanuló tudását a szavak jelentéséről és az idegen nyelven való használatukról (Cameron, 2001, 74). Kulcsfontosságú tehát, hogy a szavakat folyamatosan ismételjük, új kontextusba helyezzük és újra felhasználjuk. Ezt a folyamatot reciklációnak is nevezik, az adott szókincset újrahasznosítjuk, többször, különböző formában gyakoroljuk. Az egyik legnagyobb kihívás a szókincstanítás folyamatában, hogy ugyanazokat a szavakat mindig új kontextusban mutassuk be, gyakoroljuk azokat, új játékokat, feladatokat találjunk ki hozzájuk.

A ciklikus újrafelhasználás azért is szükséges, mert egy szó megtanulásánál a tanuló nem csupán egy információt sajátít el, pl. a szó jelentését, hanem annál sokkal összetettebb információhalmazt. El kell sajátítania a szó elsődleges jelentését, a további jelentéseket, a formát (helyesírás, betűzés, rendhagyó nyelvtani formák, milyen az adott szó többes száma, mi történik, ha toldalékolt formában használjuk a szót, stb.), kollokációkat (milyen más kifejezésekkel együtt használható a szó), azt, hogy formális, informális környezetben használható-e az adott szó. Fontos, hogy mindezt az információhalmazt a tanuló ne egyszerre kapja meg, hanem fokozatosan sajátítsa el.

Cameron (2001) szerint a szókincstanulásnak öt fontos lépése, szintje van, melyek közül egyet sem lehet megkerülni. Ezek a következők:

1. az új szavakkal történő találkozás különböző forrásokban,
2. az új szavak formájáról alkotott kép kialakulása (vagy vizuális, vagy auditoriális, esetleg mindkét formában),
3. az új szavak jelentésének elsajátítása,
4. a szavak formája és jelentésük közti erős memóriakapcsolat kialakítása,
5. a szavak használata.

A fenti sorrendből egyértelműen látszik, hogy a szavak prezentálása után nem ugorhatunk át a szavak azonnali használatára, ez csupán az ötödik lépés. A használatot legalább négy fázis előzi meg, melyek mindegyike elkerülhetetlen ahhoz, hogy megfelelően rögzüljenek a szóval kapcsolatos formák, a jelentés, valamint használatának körülményei, szabályai. Az első két fázisban ugyanis csak a rövid távú memóriában fixálódnak az új szavak, ahhoz, hogy a hosszú távú memóriába is bekerüljenek, erős memóriakapcsolatok alakuljanak ki és a szóhasználat automatikussá váljon, sok gyakorlásra és az automatizációt segítő memóriakapcsolatot kiépítő gyakorlatra van szükség.

Penny Ur hangsúlyozza, hogy a szókincstanításnál sikeresebb eredményeket érhetünk el, ha a szavakat nem izolálva, egymástól elszigetelve, hosszú szószedeteken tanuljuk, hanem csoportokban, akár párokban, értelmes szöveggörnyezetben (Ur, 2012). Például ne adjunk a tanulónak 20 állatot tartalmazó szószedetet, helyette inkább természetesen hangzó szókombinációkat, kifejezéseket kínáljunk fel (pl. vörös mókus, kövér disznó, bátor oroszlán). Penny Ur arra is rámutat, hogy az érzelmi színezetű szavakat hamarabb elsajátítják a tanulók, olyan szavakat könnyebben megjegyeznek, amelyek közel állnak hozzájuk vagy össze tudják kapcsolni valamivel. A „gereblye”, „kapa” vagy „veteményezni” és egyéb kertészettel vagy termény-betakarítással és mezőgazdasággal kapcsolatos szókincs távol áll a városi gyerekektől, arról nem is beszélve, hogy a szerszámokkal kapcsolatos szókincs C1 nyelvi szintű a CEFR, vagyis a közös európai nyelvi referenciakeret (Common European Framework of Reference for Languages) szerint, és C1 szintű szókincset alapiskolákban egyáltalán nem használnak, a középiskola első évfolyamaiban is alig.

A „kevesebb néha több” alapelve kulcsfontosságú a szókincs tanításánál és tanulásánál. Egy átlagos alapiskolás egy 45 perces idegennyelv-órán nagyjából 4-5 új szót képes elsajátítani, ami ebbe a keretbe nem fér bele, házi feladatra marad (Puskás, 2018). Nem érdemes tehát beletuszkolni 15-20 szót egy tanórába, sokkal hatékonyabb, ha kevesebb szóra összpontosítunk, hogy azokat a tanulók biztosan és hosszú távon elsajátítsák és a hosszú távú memóriájuk részévé tegyék. A szavak kiválasztásánál is nagyon körültekintően kell eljárnia a tanárnak. Olyan szavakat kell bevinni a tanórára, amelyek nemcsak közel állnak a tanulókhöz jelentésüket illetően, hanem hasznosak, többször alkalmazhatóak a nyelvhasználat során és a köznyelv részei. Kerülni kell tehát az archaizmusokat, a speciális szakszavakat, illetve be kell tartani a korábban említett CEFR, a közös európai nyelvi referenciakeret által megszabott nyelvi szinteket, az azon belül használható szókincset.

AZ ÚJ SZÓKINCS BEMUTATÁSÁNAK FORMÁI

Az új szavak bemutatásának számos formája létezik. A legegyszerűbb és leggyorsabb az új szó lefordítása a célnyelvről az anyanyelvre, viszont nem mindig ez a forma a leghatékonyabb a tanulók számára. Néhány mód a szókincs bemutatására:

- Tárgyak használata – az új szókincsset konkrét tárgyakkal is bemutathatjuk, pl. osztálytermi felszereléseket (vonalzót, tolltartót, füzetet stb.), kisebb játékokat (labdát, kártyát, mackót), ruhákat stb.
- Képek, poszterek, vizuális eszközök, szótanuló kártyák használata – főleg olyan szókincs elsajátítását segítik, amit nehéz konkrét tárgyakkal szemléltetni. A felsorolt eszközök nagy előnye, hogy az osztályteremben hosszabb időre kiállíthatók, így a tanulók mindennap láthatják ezeket (ez az ún. periférikus tanulás).
- Gesztikulálás, mutogatás, mozdulatok bevonása – bizonyos szavakat gesztusok segítségével is bemutathatunk, ilyenek például a cselekvést kifejező igék (fut, gyalogol, sír, eszik, iszik stb.). Bizonyos gesztusok kifejleszthetők osztálytermi instrukciók vagy nyelvtani kategóriák jelölésére is, pl. a múlt időt jelezheti az, ha a tanár a hüvelykujjával a háta mögé mutat, vagy az „álljatok körbe” instrukciót jelezheti egy jobb kézzel tett körkörös mozdulat.
- Párok, csoportok kialakítása – az új szavakat ellentétpárok formájában is bemutathatjuk (pl. kicsi – nagy, alacsony – magas), ezt szóképekkel, képekkel is tehetjük. Hasznos lehet emellett a szinonimák vagy más kritériumok alapján összepárosított szavak használata is, pl. a szavakat bizonyos kategóriák szerint csoportosítják, ilyenek pl. a bútorok, személyiségjegyek, ruhák stb.
- Magyarázat, definíció adása – a szavakat az adott célnyelven megmagyarázzuk, ez a magyarázat viszont nem okvetlenül történik szóban. Egy feladatlapon megadhatunk 5-6 szót és azok definícióját, amit a tanulóknak össze kell párosítaniuk.
- Webes alkalmazások felhasználása – ma már nagyon gyakori a web-alapú alkalmazások használata az idegennyelv-órán, ilyen például a Quizlet, Duolingo vagy a Kahoot. Ehhez a tanulóknak szükségük van okostelefonra vagy tabletre. Egyéni és csoportos munkaformában is használhatók ezek az applikációk.
- Szófal kialakítása – az új szavakat kirakhatjuk szóképek és képek formájában is egy megjelölt helyre, szófalra, amelyet az osztályteremben hagyunk, hogy a tanulók többször találkozzanak vele. Ez annyiban különbözik a poszterektől és egyéb vizuális eszközöktől, hogy a képek mellől a szóképek bármikor eltávolíthatók, a tanulók maguk is kezel-

| Fotó: www.teachhub.com

hetik, rakosgathatják a falon, ill. a táblán kihelyezett kártyákat, szavakat. A tanulók saját szókérdőívüket, képeiket is elkészíthetik és hozzátehetik a szófalhoz.

- Kontextusba illesztés – az új szavakat érdemes egy bizonyos kontextusban bemutatni, például olyan mondatokat vagy szövegeket adunk a tanulóknak, melyben az új szavakat használjuk, s amelyből kivehető a szó jelentése. Érdemes több, különböző mondatot megadni, egy adott szót több példával is bemutatni, illetve nagyon fontos, hogy korlátozott számú új szót mutassunk meg egy bizonyos kontextusban. Például ha a „szomorú” szót mutatjuk be, a szöveggörnyezet ne rejtse magában még öt-hat új szót ezen kívül, amik a tanuló számára szintén ismeretlenek.

A MOZGÁS SZEREPE AZ IDEGENNYELV-OKTATÁSBAN

Ahogy minden más nyelvi elemnél és nyelvi készségnél, a szókérdőívvel is fontos, hogy minden tanulási stílust kielégítsünk, s olyan stratégiákat válasszunk, amelyek segítségével minél több tanulóknak hatékonyabbá tudjuk tenni a szavak elsajátításának folyamatát. A szövedetek, színes poszterek, gondolatérképek, vizualizált szó-asszociációk leginkább a vizuális tanulási stílusú tanulók igényeit elégítik ki. A szókérdőívvel, képekkel, szódominókkal együtt járó gyakorlatok a taktilis tanulási stílusnak kedveznek, olyanoknak, akik szeretik megfogni a segédanyagokat, rakogatni a kártyákat. A hangosan ismételt utasítások, szójátékok az auditív tanulási stílust veszik célba. A kinezetikus, mozgásos tanulási stílusú tanulóknak rendkívül fontos, hogy a tanulás ne csupán a padokban ülve történjen, a tanulóknak legyen esélyük felállni és mozogni.

A mozgásos, játékos feladatok beépítése a tanítási gyakorlatba nem csupán a kinezetikus tanulási stílusú tanulóknak van jótékony hatással. A tanulók hosszú órákat, sok esetben több mint hét órát is a padokban töltenek. Számos kutatás alátámasztja, hogy a mozgás nemcsak a koncentrációt fejleszti és serkenti az agyműködést, hanem az akadémiai teljesítményre is pozitívan hat, továbbá segít a viselkedéskérdések elkerülésében és kezelésében is (Ferlazzo, 2020).

Az idegennyelvtanulás különböző formában tudjuk beépíteni a mozgást a tanórába. A legegyszerűbb formája, ha a tanulók valamilyen előre megbeszélte mozdulattal reagálnak bizonyos utasításra, például feltartott hüvelykujjat mutatnak, ha egy állítás igaz, lefelé mutató hüvelykujjat, ha hamis, vagy felállnak, ha igaz a kijelentés, leülnek, ha hamis. A mozgást beépíthetjük a tanórába úgy is, hogy a tanulókat csoportokba osztjuk, és olyan feladatokat adunk, melynek során mozogni kell az egyes csoportok vagy munkaállomások között a feladat teljesítéséhez, vagy pedig bizonyos szókérdőívvel el kell helyezni jelentésük alapján az osztály különböző pontjain, melyhez szintén mozogniuk kell a tanulóknak. Elrejtethetünk információkat, „nyomokat” az osztályterem különböző pontjaiban, melyeket a tanulóknak össze kell gyűjteniük.

A mozgás fontosságára leginkább a TPR idegennyelvtanítási módszer és a drámapedagógia, annak technikai építenek.

TPR: A MÓDSZER, AHOL MUTOGATNI KELL

Az 1970-es és 80-as években előtérbe kerültek a tanulóközpontú idegennyelvtanítási módszerek, amelyek a tanuló személyiségére, motivációjára helyezték a hangsúlyt és fontosnak tartották az idegennyelvtanulás során keletkezett stressz csökkentését, kiküszöbölését. A sokszor humanista módszereknek nevezett megjelenő négy új módszer egyike, a Total Physical Response (TPR) módszer nemcsak tanulóközpontúságával, hanem mozgásközpontúságával is gyorsan bekerült a köztudatba és elterjedt a tanításban. A TPR (magyarul „teljes fizikai válasz”) a tanulók fizikai reakcióira, „válaszaira” épül, a verbális válaszok mellett nagy hangsúlyt fektet a tanulók fizikai válaszára és mozgására. A módszer kifejlesztője, James Asher, a California-i San José Állami Egyetem pszichológia professzora kifejti, hogy az idegen nyelvek oktatásánál összhangba kell hozni a nyelvet és a fizikai aktivitást, a mozgást (Richards – Rogers, 2014). Egy szóban megismételt nyelvi megnyilatkozás összekombinálása fizikai cselekvéssel egyfajta neurális kapcsolatot hoz létre nyelv és cselekvés között, s a tanulás során az agy mindkét hemiszférája aktivizálódik (Lennon, 2021, 40), hatékonyabbá téve ezáltal a nyelv elsajátításának folyamatát.

A TPR legfontosabb alapelve, hogy a nyelvi produkciót megelőzi a nyelvi megértés, tehát mielőtt azt várnánk a tanulóktól, hogy szavakat mondjon, mondatokat alkosson az adott idegen nyelven, előtte számos ún. input-ot kell biztosítani a számára a célnyelven. Ezek elsősorban a tanár instrukciói, rövid szóbeli megnyilatkozásai, melyeket gondosan kiválasztott szókérdőívvel alkot. A tanár kifejezéseket használ, rövid utasításokat, a tanulók nem kapnak szövedeteket, nem is használnak egymástól teljesen független, össze nem kapcsolható szavakat, szöveggörnyezet nélkül. A tanulók fizikai mozgással reagálnak ezekre az utasításokra (Harmer, 2015; Larsen-Freeman, 2000; Lennon, 2021; Richards – Rogers, 2014). A szavakat, kifejezéseket, mondatokat mozgással, egy bizonyos mozdulattal vagy mozdulatsorral kötik össze. A TPR alapelve, hogy a tanulás során ún. „memóriakapcsolatokat” kell kialakítani és megerősíteni, és ha a szavak tanulását fizikai aktivitással kombináljuk, ez a memóriakapcsolat erősebb lesz és nagyobb valószínűséggel marad fent hosszú távon (Richards – Rogers, 2014, 277).

A gyakorló pedagógusok általában két fajta TPR-t különböztetnek meg: az egyik az ún. instrukciós TPR, a másik az oktatási TPR. Az instrukciós TPR a tanári instrukciónál használ mozgást, pl. miközben azt az utasítást adja, „karikázd be”, kezével egy kört rajzol a levegőben. Ebben az esetben a tanulóknak nem a körkörös mozdulatot kell megismételniük az instrukcióra adott válaszként, hanem egy feladatlapon kell bekarikázniuk egy adott dolgot. Megfelelő ismétlés után, amikor csak a körkörös mozdulatot teszi, a tanuló fel tudja idézni és hangosan el tudja mondani a „karikázd be” utasítást. Az oktatási TPR (vagy edukációs TPR) viszont nyelvi elemek, pl. szavak oktatására szolgál, mint például amikor a „krokodil” szó tanításánál a tanár két karjával a krokodil kinyíló száját mutatja, s közben hangosan mondja a szót a megfelelő kiejtéssel. Az edukációs TPR segítségével megmutathatjuk vagy eljátszhatjuk a szó jelentését anélkül, hogy lefordítanánk

a jelentését az anyanyelvre. Ezenkívül hosszabb szavakat szótagokra is bonthatunk, minden szótaghoz hozzárendelhetünk egy bizonyos mozdulatot (pl. cso – dá – la – tos), bármilyen mozdulatot, a tanulók ezekkel a mozdulatokkal ismétlik az adott szót és gyakorolják a helyes kiejtést és memorizálják a szót.

DRÁMAPEDAGÓGIA A NYELVOKTATÁSBAN

A drámapedagógia technikáit egyre szélesebb körben használják az idegennyelv-órákon. Az első, mára már kulcsfontosságú publikációnak számító monográfiát, amely a drámatechnikák felhasználásáról szól az idegennyelv-oktatásban, Alan Maley és Alan Duff adta ki 1978-ban. A könyvet azóta többször újra kiadták, méltán népszerű, hiszen amellett, hogy egyértelműen különbséget tesz a színházi dráma és az ún. edukációs dráma, az oktatásban használt dráma között, felvázolja a drámatechnikák felhasználási lehetőségeit az idegennyelv-oktatásban és konkrét ötlettárat kínál a nyelvtanároknak. A drámatechnikák tárháza magába foglalja a szerepjátékot, az improvizációt, a mutogatást, az ún. „hot-seating” technikát, gondolatbuborékokat, tükrözést, a „mingling” (vegyülés) technikáját, állóképet, hogy csak néhányat említsünk. A drámatechnikák alapelve, hogy tudatosan beépítse a mozgást és az érzelmeket a nyelvoktatásba. A nyelvhasználatot gyakorlatias kontextusba helyezi, amelyben nem csupán nyelvtani elemekre és szókincsismeretre van szükség, hanem a nyelvi interakció minden elemének megismerésére, például a hangsúly, a különböző érzelmi kontextusok felismerésére, a testbeszéd jeleinek értelmezésére, a szövegértést és szövegalkotást befolyásoló tényezők felismerésére és értelmezésére (sietség, hangulatváltozások, érzelmi tényezők, irónia). Sok esetben eltérhet a kimondott mondatok jelentése a testbeszéd közvetített jelentéstől (pl. szemforgatás, összekulcsolt karok, haragos tekintet), amelyre a beszélőnek spontán kell reagálnia. Ezek felismerése és a rugalmasság, alkalmazkodóképesség nem sajátítható el, ha a tanuló csupán hosszú szöszedeket magol.

A drámapedagógia a mozgás mellett fokozott figyelmet szentel a konkrét szituációnak is, amelyben a nyelvtanuló az adott nyelvi elemeket, szerkezeteket használja. A megtanult szavakat ugyanis vagy egy étteremben, vagy a vasútállomáson, vagy a bevásárlóközpontban fogja majd használni, rendszerint más nyelvhasználóval történő interakciókon keresztül, ezért fontos, hogy a tankönyvekben szereplő nyelv, szókincs és nyelvtan életre keljen.

A drámatechnikák alkalmazásakor a tanulók mozgásban vannak, csoportban dolgoznak, többfajta interakciót próbálnak ki és a gyakorlati nyelvhasználatra készülnek fel.

NÉHÁNY SZÓKINCSFEJLESZTŐ MOZGÁSOS JÁTÉK, FELADAT

- **Fogd a szót és fuss:** A tanulók négy csoportban dolgoznak, mindegyik csoport az osztály egy-egy sarkában foglal helyet. Az osztály közepére egy asztalt teszünk, rajta szóképekkel, melyek lehetnek leírt szavak, vagy pedig csak képek. Mindegyik csoport kap egy kategóriát (pl. bútorok, állatok, pozitív emberi tulajdonságok, külső tulajdonságot kifejező melléknevek, időjárást jellemző szavak, stb.). A feladat, hogy minden csapat a kategóriájának megfelelő szavakat gyűjtse össze a közepén elhelyezett asztalról, úgy, hogy egyszerre csak egy csapat tag szaladhasson oda az asztalhoz és egyszerre csak egy kártyát választhat ki, majd viheti oda csapattársainak. Miután visszaért, egy másik csapat tag szalad az asztalhoz és válogat a szavak közül. Ha a csapat úgy dönt, hogy csapattársuk nem megfelelő szót hozott, olyat, ami nem illik a kategóriába, vissza is vihetik a közösbe. Az a csapat nyer, aki leghamarabb össze tudja gyűjteni az összes, kategóriájába illő szót. Érdekes kategóriáknak 8-10 szót elkészíteni.
- **Tartsd fent:** A tanulók 4-5 fős csapatokban játszanak, körben állnak. Egy lufit kell a levegőben tartaniuk úgy, hogy csak az a tanuló üthet bele, aki mond egy szót egy bizonyos kategóriából, pl. egy háziállatot, bútort, múlt idejű igét. Egy tanuló egymás után kétszer nem üthet bele a lufiba, a tanulóknak váltakozniuk kell. Ha senki nem tud több szót mondani, a lufi leesik. Az a csapat nyer, amelyik a legtovább tudja a levegőben tartani a lufit. A csapatok több kört is lejátszhatnak más-más kategóriákkal.
- **Tíz másodperces tárgyak:** A tanulókat 3-4 fős csapatokba osztjuk. A tanár hangosan elkiáltja egy tárgy nevét, majd visszszámol 10-től 1-ig. A tanulóknak a 10 másodperc alatt meg kell alkotniuk vagy mutatniuk a tárgyat a testükkel, csapatban, nem használhatnak semmilyen segédeszközt vagy bútort. Ilyen szavak lehetnek: autó, mosógép, tűz, hajó, óra.
- **Vadnyugati szópárbaj:** A tanulók egymásnak háttal állnak mint egy vadnyugati párbajban, kezükben viszont nem revolvért, hanem szavakat ábrázoló képeket tartanak. Rajtra elindulnak és ötöt lépnek előre, a tanár közben hangosan számol ötig. Ötnél mindkét tanuló hirtelen megfordul, egymással szemben állnak, mindkettőjük kezében a szóképek, melyet ellenfele felé mutat. Az nyer (pontot), aki az ellenfél kártyáján lévő képet elsőként megnevezi az adott idegen nyelven. Érdekes 4-5 képet a tanuló kezébe adni, a kártyák különböző sorrendben szerepeljenek a „cowboyoknál”. A vadnyugati szópárbaj játék alkalmas a szókincs átismétlésére vagy felfrissítésére.
- **Párbeszéd a hotelszobában:** A tanulók négyfős csoportokban dolgoznak, mindenki kap egy szerepet. Egy tanuló lesz a hoteltulajdonos, egy a takarítónő, ketten pedig a hotelbe érkező vendégek. Egy jelenetet kell előadniuk, amelyben a szereplők megérkeznek a hotelszobába, a két vendégnek viszont egyáltalán nem tetszik, amit látnak. A hoteltulajdonos és a takarítónő szerint a szoba minden igénynek megfelel. A párbeszéd során viszont csak a következő szavakat használhatják a szereplők: csodálatos, mesés, kiábrándító, lehangoló, elképzelhetetlen (a szavakat az adott célnyelven a tanulók kis papíron megkapják, vagy pedig a tanár a szavakat felírja a táblára, hogy a játék során mindenki számára látható legyen. Érdekes a szavak kiejtését még az improvizációs bemutatók előtt tisztázni és átgyakorolni.). A tanulók a szavakat nem rakhatják mondatba, csupán ismételgethetik azzal, hogy különböző érzelmeket fejeznek ki megfelelő hangsúly és intonáció segítségével, a vendégek szomorú hangszínnel, a hoteltulajdonos és takarítónő biztató hangszínnel. Mindenképpen olyan

szavakat kell kiválasztani, amit a tanulók még nem ismernek, hogy kellő ismétlés után azok rögzüljenek. A jeleneteket minden csoport előadja, úgy, hogy a végére valamilyen megoldást kell kitalálniuk (pl. a vendégek kivonulnak a szobából). A jelenet során felhasználható a tanterem berendezése (szék, asztal) vagy pedig néhány más kellék is (kendő, táskák, stb.). A fent megadott szavak helyett lehet kifejezéseket is használni, pl. a mellékneveket határozószavakkal vagy főnevekkel kombinálni (pl. teljesen kiábrándító vagy mesés kilátás) és ezt kiosztani a tanulóknak.

• **Futás a dinoszauruszokért:** A tanulók három- vagy négyfős csoportokban dolgoznak. A tanár mindegyik csoportnak elkészít egy rövid leírást egy dinoszauruszról (különböző fajtákról, ilyen pl. a Diplodocus, T-rex, Triceratops, Segisaurus stb.), hány lába van, milyen a testfelépítése, mit szeret enni, stb. A leírást a táblára helyezi, míg a csoportok az osztályterem végében gyülekeznek, minden csapat egy asztal körül, egy üres papírral és egy tollal. A dinós leírást lehetőleg olyan betűmérettel készítjük el és nyomtatjuk ki, hogy az szabad szemmel ne legyen látható a csapattagok számára. Minden csapatból egy tanuló a táblához szalad, elolvassa és megjegyzi a mondatokat a leírásban, majd visszamegy a csapatához és lediktálja a megjegyzett szöveget. Ezt követően a következő csapattag szalad a táblához, megjegyzi a következő mondatot, kifejezéseket, és visszaszalad, lediktálja a csapatának. A szabály, hogy aki a szöveget diktálja, nem írhat, tehát csakis a csapattársai jegyezhetik le a leírást. A táblához mindig más tanulónak kell futni, tehát egymás után ugyanaz a csapattag kétszer nem szaladhat. Amelyik csapat hamarabb diktálja, írja le a szöveget, az nyer. Fontos, hogy a csapatok kellő távolságban helyezkedjenek el egymástól, hogy futás közben a tanulók ne okozzanak balesetet, senki ne sérüljön meg. Miután minden csapat végzett, a szöveget le vesszük a tábláról, a csapatoknak adjuk, hogy ellenőrizzék, a táblán kihelyezett szöveg megegyezik-e az általuk lejegyzett szöveggel. Ezt követően képeket helyezhetünk el a táblán vagy pedig az osztályterem különböző részein (ezeket a képeket már az óra előtt kihelyezhetjük), a tanulóknak pedig meg kell határozniuk, melyik képhez tartozik a leírásuk (Read, 2007).

A mozgás, a játékoság és az élményalapú tanulás szerepe az idegennyelv-oktatásban és a szókincs elsajátításában vitathatatlan. Mind a TPR módszer, mind pedig a drámapedagógiai technikák olyan lehetőséget és eszközöket kínálnak a pedagógusok számára, amelyekkel nemcsak élvezetesebbé és hatékonyabbá, hanem felejthetlenné is tehetjük az idegennyelvi órákat.

A tanulmány bírálati folyamaton ment keresztül.

FELHASZNÁLT IRODALOM:

- Cameron, Lynne. 2001. *Teaching Languages to Young Learners*. Cambridge University Press.
- Common European Framework of Reference for Languages. Available at: <https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages/level-descriptions>
- Ferlazzo, Larry. 2020. *Eight Ways to Use Movement in Teaching and Learning*. *Education Week*. Available at: <https://www.edweek.org/teaching-learning/opinion-eight-ways-to-use-movement-in-teaching-learning/2020/07>
- Harmer, Jeremy. 2015. *The Practice of Language Teaching*. Fifth edition. Harlow: Pearson Education Limited.
- Larsen-Freeman, Diane. 2000. *Techniques and Principles in Language Teaching*. Second edition. Oxford University Press.
- Lennon, Paul. 2021. *The Foundations of Teaching English as a Foreign Language*. London and New York: Routledge. Taylor and Francis Group.
- Maley, Alan – Duff, Alan. 1982. *Drama Techniques in Language Learning*. Cambridge University Press
- Puskás, Andrea. 2018. *Teaching Young Learners*. Žihárec: Bymoon.
- Read, Carol. 2007. *500 Activities for the Primary Classroom: Immediate Ideas and Solutions*. Oxford: Macmillan Publishers.
- Richards, Jack C. – Rodgers, Theodore S. 2001. *Approaches and Methods in Language Teaching*. Cambridge University Press.
- UR, Penny. 2012. *Vocabulary Activities*. Cambridge University Press.

| Fotó: <https://vietnamteachingjobs.com>